

Priprava čebel na prvo pašo

Stanko Kapun*

Uspeh prezimitve čebeljih družin ocenjujemo po 10. marcu. V subpanonskem podnebnem območju se zima po tem datumu navadno že poslovi, to pa še ne pomeni, da nas marca, včasih pa tudi še aprila ne bodo več presenetili vdori hladnega zraka s kratkotrajnimi snežnimi plohami. Pravilo starih čebelarjev je bilo, da so prvič pogledali v panje po jožefovem, to je po 19. marcu. Mogoče lahko zdaj ta datum zaradi podnebnih sprememb preložimo za teden dni prej, vendar naj to ne bo pravilo.

Prve preglede čebeljih družin opravimo ob izletnem dnevu pred panji. Na podlagi vedenja čebel na žrelu je mogoče ugotoviti marsikaj. Po 19. marcu opravimo hiter pregled družine. Če boste prisluhnili glasu čebel, boste našli brezmatične družine, saj čebele delavke brezmatičnost oznanjajo z brezciljnim tekanjem po satju, z vibriranjem kril in stalnim »joka-jočim« glaso. V takih primerih obvezno preverimo zalego v panju. Če ne najdemo oziroma ne vidimo matice, potem osirotelim čebelam dodamo rezervno družino. Preverimo zaloge hrane in po potrebi satje z medom premestimo h gnezdju. Panje temeljito opazimo, saj je v tem obdobju ohranjanje temperature v panju zaradi zalege še kako pomembno za razvoj čebelje družine. Zgornjo loputico na vratih spustimo zaradi kroženja zraka, sicer bo v panju nastajal kondenz, ki bo povzročal plesnenje stranskega satja.

Za uspešno čebelarjenje je zelo pomembno poznavanje glavnih paš oziroma virov medenja, ki se razlikujejo od pokrajine do pokrajine. Dober izkoristek paše je odvisen tako od vremenskih razmer, na katere čebelar ne more vplivati, kot tudi od pašne sposobnosti čebel, na katero pa čebelar lahko vpliva, če pozna biologijo razvoja čebelje družine. Na to vpliva tako, da z vključevanjem primernih postopkov pri čebelji družini razvije njihovo pašno sposobnost prav tedaj, ko se v naravi pojavi prva obilnejša paša. Iz navedenega sledi, da ni mogoče dati splošnega, vsakomur uporabnega navodila, kdaj in kako naj pripravlja družino za pašo. Za vse čebelarje pa velja splošno navodilo, da je treba vsaj 40 dni pred prvo izdatnejšo pašo začeti spodbujati razvoj čebeljih družin, kajti

samo močna oziroma številčna čebelja družina bo čebelarju prinesla obilo medu.

Kako pospešiti razvoj čebelje družine?

Na območju severovzhodne Slovenije se prva obilnejša paša, ki lahko panje napolni z medom, pojavi na oljni ogrščici. Ta zacveti konec aprila ali v začetku maja, odvisno od sorte oziroma vremena. Za dober izkoristek te paše je zato treba začeti čebele pripravljati na pašo že v zadnji dekadji marca. V tem obdobju čebelja družina po naravni poti nabere premalo nektarja, da bi spodbudila matico k intenzivnejšemu zaleganju, nabere pa dovolj svežega cvetnega prahu. Mešanico medu, cvetnega prahu in vode čebele uporabljajo za krmljenje ličink. Dražilno krmljenje je eden od pomembnih ukrepov pri spodbujanju matice k povečanemu obsegu zaleganja.

Načini dražilnega krmljenja:

1. z odpiranjem pokrovcev na medenem satju,
2. s sladkorno raztopino (1 : 1):
 - v pitalnik,
 - kapilarno,
3. s sladkorno pogačo.

Za spodbujanje matice k zaleganju je najboljši prvi omenjeni način, saj ima v primerjavi z drugim in tretjim načinom krmljenja številne prednosti, in sicer:

- čebele prenašajo med iz odprtih celic v druge celice, matica dobi občutek medenja;
- izpraznjene celice so čiste in tople, zato jih matica takoj zaleže;

Foto: Emil Prah

* dr.

- čebele imajo že pripravljeno hrano za krmljenje zalege (mešanico medu in cvetnega prahu), saj so zanj že prejšnje leto poskrbele poletne čebele;
- zimske čebele ne izgubljajo energije za pripravo hrane za ličinke, zato se lahko bolj osredotočajo na druga opravila v panju.

Omenjeni način bo uspešen le, če smo minulo leto v pozno poletnem obdobju poskrbeli za zadostne zaloge medu za prezimljanje čebelijih družin in če smo pripravljeni trikrat zapored s presledki do 10 dni odpreti vsaj po dva sata medu in ju vstaviti na vsako stran čebeljega gnezda.

Dražilno krmljenje s sladkorno raztopino je priporočljivo v tistih čebelarstvih, v katerih nimajo zalog medu v satju za izvajanje prvega načina dražilnega krmljenja. V primerjavi s prvim in tretjim načinom je prednost drugega v tem, da čebele hkrati oskrbimo tudi s prepotrebno vodo. Ne smemo pozabiti, da mora mešanica medu in cvetnega prahu do tretjega dneva starosti ličink vsebovati 80 odstotkov vode, do šestega dneva starosti ličink pa 30 odstotkov vode. Med vsebuje največ 20 odstotkov vode.

Sam pri dražilnem krmljenju kombiniram prvi in drugi način. Predvsem ob slabših vremenskih razmerah moje čebelje družine dobijo še sladkorno raztopino, zlasti zaradi oskrbe z vodo.

Krmljenje s sladkorno pogačo je precej zahtevno. Zahtevno opravilo je že sama priprava pogače. Vse izdelovalce pogač želim opozoriti, da v pogačo sodijo samo mleto sladkor, mlečna kislina in voda, nekateri dodajo tudi med oljne ogrščice. Znano je, da med vsebuje veliko cvetnega prahu, zato občutno izboljša hranilno in biološko vrednost pogače. Vendar vanjo nikakor ne dajajte snovi, ki niso naravne sestavine medu, saj čebelarji s tem sami sebi

delamo medvedjo uslugo, slovensko čebelarstvo pa bo hitro prišlo na slab glas. Skratka, čez noč lahko uničimo vse dobre rezultate promocijskih dejavnosti. Ne pozabimo, da lahko vsak bolje opremljen laboratorij odkrije katero koli snov, ki ni značilna za med. Potencialne kupce sladkornih pogač različnih proizvajalcev zato pozivam, naj jih vedno kupujejo pri preverjenem ponudniku, če jih že ne pripravljajo sami.

Čebelje družine je treba dražilno krmiti vse do začetka intenzivnega cvetenja divje češnje. Na cvetovih divje češnje, če so vremenske razmere primerne, čebelja družina nabere dovolj medicine za intenziven razvoj družine. Če je vreme slabo, pa nadaljujemo dražilno krmljenje.

Razvoj čebelje družine je zelo odvisen od zadostnih količin neoporečne vode v okolju. Žal ugotavljam, da preveliko število čebelarjev temu ne namenja ustrezne pozornosti. Čebele potrebujejo največ vode med spomladanskim razvojem, torej tedaj, ko se zalega hitro povečuje. Če jim ne uredimo napajalnikov, se čebele v naravi znajdejo same. Stikajo za vodo po lužah, kanalih in greznicah, ti viri pa so lahko okuženi z mikroorganizmi. Res je sicer, da ti viri vsebujejo tudi minerale, ki jih čebele iščejo. Predvsem potrebujejo natrij (Na), zato številni strokovnjaki priporočajo, da v vodo dodajamo kuhinjsko sol, in sicer 1 g/10 l vode. Večji odmerki soli skrajšujejo življenjsko dobo čebel.

Zgoraj opisani načini spodbujanja razvoja čebelijih družin bodo lahko uspešni le, če bo v panju mlada in kakovostna matica, če bomo ob širjenju gnezda dovolj hitro dodajali satnice in če bomo poskrbeli za zdravstveno stanje čebelijih družin. Kaj hitro pa se lahko zgodi, da nam družina izroji. To pa je že tema za nadaljevanje. ■

Wachs HÖDL

Wachsverarbeitung | Imkereiarartikel
 Deutsch Haseldorf 75 | A-8493 Klösch, Avstrija
 Tel. & faks: +43 (0) 3475 / 2270
 info@wachs-hoedl.at | www.wachs-hoedl.at

Delovni čas
 Ponedeljek-petek
 8:00-12:00 13:00-18:00
 Sobota 8:00-12:00

Jezik za sporazumevanje: nemščina
 Naše satnice lahko kupite tudi v podjetju
 Logar trade d.o.o. iz Šenčurja
 Jana posredovanje, zastopanje, Maribor

Kako nas najdete:

Imejte svoj vosek pod nadzorom! Satnice iz lastnega voska so spet aktualne.

-Imate možnost prisostvovati predelavi vaših starih satnic oz. predelavi vašega voskal
 Obvezna je predhodna telefonska najava!

-Najmanjša količina obdelave je 20kg surovega voska, oz. 50kg starih satnic.

-Garantiramo razkuževanje s paro.
 Zelo ugodno razmerja kvaliteta-kakovost.

-Po željo izdelujemo vsako debelino in dimenzijo satnic.

-Obdelava voska možna skozi celo leto.

durch die Austria Bio Garantie kontrollierter Betrieb